

TRAMIG - ET KRITISK BLIKK PÅ TOLKETRENING FORMIDLET I TRIESTE

Tonje Raddum Hitching
Høyskolelektor

PERSPEKTIV FRA EN DELTAKER

4. Ved å adaptere opptakstester for konferansetolker, utarbeide rekrutteringskriterier for kandidater til tolkeyrket – samt rekrutteringskriterier til lærer/veilederfunksjonen
5. Skape lærertreningsmodul ved å bygge på eksempler fra prosjektdeltakernes 'best practices'
6. Lære opp 'newly arrived migrants' til å lede læringsaktiviteter i par (såkalt 'tandem teaching') og 'collaborative learning' for tolker og 'intercultural mediators' i helsesektoren/offentlig sektor

Formål med presentasjonen:

- ❖ Kritisk blikk på språksyn, kommunikasjon og metodikk formidla i Trieste
- ❖ Tolking i norsk kontekst

Formålet med deltakelse utenfor academia i prosjektet:

- Bruke erfaring og kompetanse til å trene opp nye tolker / «intercultural mediators» i samråd med akademiske institusjoner om profesjonalisering gjennom trening og standardiseringsnormer for tolkeadferd
- Bidra til å utvikle opplæringsmateriale og utvikle veilederkompetanse til å iverksette opplæring av tolker/ «intercultural mediators» lokalt og for prosjektets samarbeidsland
- Prosjektets rammefaktorer:
  - Designet av land med kontinuerlig høyt trykk av immigrasjon – akuttbehov + behov for rask endring
  - Svarer på et konkret behov for å kvalitetssikre en rekke ulike typer språktjenester

Competences of community interpreter and translator & intercultural mediator trainers:

- Kunnskap om relevante tolkespråk (albansk, arabisk, farsi etc.) i “community interpreting”
- Krav om allmenne språkkunnskaper jf. ISO 13611 Interpreting – Guidelines for Community Interpreting
- Tolke- eller oversettelseserfaring (el. Erfaring som «intercultural mediator»)
- Erfaring i opplæring av tolker (el. «intercultural mediators»)
- Kan reise til gjeldende land
- *«candidates need to commit themselves to train other intercultural mediators/community interpreters and translators in the TRAMIG-organised local seminars in the country of the sending institution, and agree to be filmed and/or photographed by TRAMIG team for the purpose of the creation of online educational material» (min kursiv og forpliktelse)*

BAKGRUNN FOR ØNSKET OM Å VÆRE MED PÅ TRAMIG

2015 – «Unntakstilstand» i flyktningsesektoren – et lokalt perspektiv
Frivilliges rolle i utstrakt humanitært arbeid, behov for språktjenester i frivillig sektor
Ekstremt press på arabiske toker i offentlig sektor
Egen erfaring som frivillig med språkkompetanse i frivillig sektor: Retningslinjer for god tolkeskikk som «ryggmargsrefleks»

«Triggere»: Hellas & Italia – vedvarende «unntakstilstand»? Hvordan formidler flyktninger og immigranter sine behov? Strukturert? Tilfeldig? Hvordan ivaretas personlig integritet og retten til å formidle seg selv? Praktiseres det alternative, funksjonelle modeller for språkbasert formidling som er «mer» tilpasset humanitære kriser? I så fall, hvordan er disse?
Veilederspråk ønsket til TRAMIG prosjekt: «flyktninge- og immigrantspråk»

TRieste – TOLKING VS. SPRÅKLIG MEDIERING?

Todeling av sektoren for språktjenester:

Universitetet i Trieste – oversettelse og tolking, flere språk

Tolking koblet til EU språk (spansk, tysk, fransk, engelsk) og EU behov (m.a. simultantolking)

Teknisk og administrativ support, status

Undervisning i flere språk (arabisk, serbo-kroatisk, russisk), små enheter, filologi og oversettelse

TOLKING PÅ ANDRE SPRÅK

Kurs- og enkeltoppdragsundervisning

Følger ikke universitetssystemet, men ønske om klarere kobling til undervisningsorganisasjonene

Forutsetter kunnskap i tolkespråk II og grunnleggende ferdighet i tolkespråk I (italiensk)

Lav tilknytning til teori, språkarbeid *utenom* terminologi

Premiss: «morsmålskompetanse», innenfra «kulturen»

Tolkebrukernes forum (stakeholders forum):
«fremmedhet», «den andre» → «må» medieres

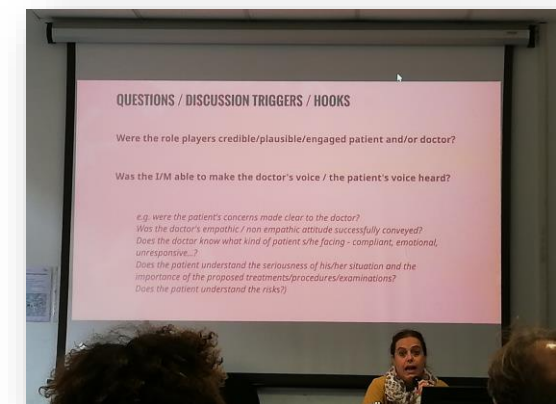
What was the most difficult thing you had to do?

*Switching from one language to the other;
remembering everything a speaker said;
taking the floor;
managing the participants' emotional reactions;
adapting your rendition to each recipient;*

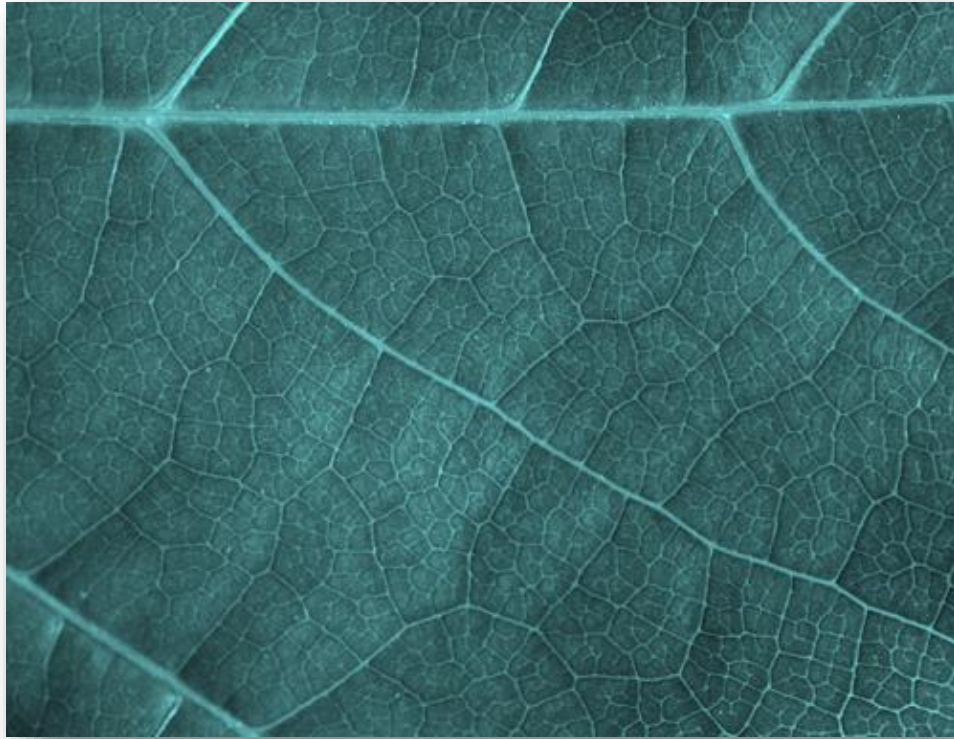
...

Was there a specific problematic moment in which communication did not work for either one of the participants? *What caused it?*

METODER FOR UNDERVISNING AV TOLKING.

MODELL 1:

Transkriberte autentiske samtaler som læringsarena (for «afrikanske språk»/eng.)

Formål: å undersøke tolkens språklige valg og strategier for gjengivelse jf. ulike kategorier

Metode: Opptak (auditivt) → transkripsjon → analyse av transkripsjon m. lyttestøtte

Problematisk: Det muntlige språkets status vs. representasjon av talespråket gjennom et skriftlig medium. Gjenspeiler skriftspråkets høyere status. Metodisk omvei?

Overførbarhet til en norsk undervisningskontekst? Nei. For omfattende, ord-fokusert, fokusskift (rett vs. galt > analyse av kontekst)

MODELL 2

Opptak av del-improviserte rollespill i klassen. Underviser og studenter spiller roller

Formål: 1. Metode for språkinnlæring, øver språknorm/terminologi. 2. Øver overføringsstrategier og fokus på overføring av mening (ord, uttrykk, terminologi, etc).

Problem: Fordrer et én-språklig klasserom. Tidkrevende, todelt formål (språkvalgstrategier og overføringsstrategier)

Overførbarhet til en norsk undervisningskontekst? Krever en fulltids undervisningsmodell med tid, oppmøte & undervisning i tolkespråk II (språkundervisning)

MODELL 3

Øving gjennom rollespill,
trainees workshop

Formål: Øve live, på
«autentiske» situasjoner

Metode: Trainers utarbeider
rollespill, fremfører og
diskuterer funn i plenum

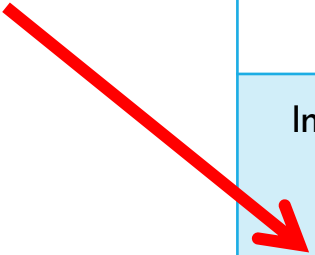
Observasjon: Skrivning av spill
– prosessen

Problem: Hva er «virkelig» i
talking? Handler om situasjon
ikke språk

Overførbarhet til en norsk
undervisningskontekst? Metode
videreføring fra seminaret i
Oslo juli 2019

Parts	Utterances	Comment
Social worker:	Before we start, I would like to inform about my job – my job is to cover social, medical, legal, administrative and psychosocial need – in addition to protect children. Do you have any urgent issues on your mind that you would like to tell me about straight away? And be aware. That whatever will be said here, will remain with us, and we keep the information and treat it with confidentiality	
Interpreter:	-- We mean that we are to keep your Do not be afraid that someone else might tell someone else what you have told the social worker	The term “confidentiality” is not understood and has to be explained
Woman:	Yes, there are some problems inside the apartment where I live and share with other women. More pressing is that my child has problem at school, and I am unable to help her	
Interpreter	--	

Social worker:	I will contact the school and try to get your daughter an intercultural mediator who will help your daughter. Are you happy with that? I can also contact the teacher who would assist your child after school hours? So that she will improve her Italian?	
Interpreter:	--	
Woman:	Ok, thank you, I see. I would be grateful, but...	
Interpreter:	--	
Woman:	[NO ANSWER]	The woman shows signs of distress
Interpreter:	(To the mother:) You know, they won't take your daughter away from you. (To the social worker:) You know that she is afraid that she will take the child away from her	
Social worker:	<u>Please explain to her that</u> we do not do anything <u>to her</u> without her consent, because we are here to offer assistance. And for each step we make she will be informed. <u>And we do not do anything if she does not agree.</u>	

Neste webinar forts.

KRITISK BLIKK PÅ PROSJEKTET

Utfordring 1:

Knytte sammen akademiske studier av tolking og oversettelse i «EU-språk» til «andre» språk

Sammenblanding av akademisering vs. profesjonalisering?

Sammenblanding trening/opplæring og behov for språktjenester vs. behov for raske sysselsetningstiltak?

Ulike behov gir uklar plassering av brukersikkerhet vs. fokus på hva er kvalitet i tolking

Utfordring 2:

Begrepet «cultural mediator»

Hvem sin kultur?

«Kultur» i tolking > kvalitet i tolking

«Den andre» (preintegrert) er for fremmed og kan ikke representere seg selv

Norsk modell: tolking fremmer samhandling
→ sikrer minoritetsspråkliges medborgerskapsrettigheter og muligheten til å mediere seg selv

NORSK MODELL:

Tolken samhandler i situasjoner og bistår minoritetsspråklige til å utøve sitt retoriske medborgerskap

•Retorisk medborgerskap kan forstås som det å ha tilgang til de relevante kommunikative ressursene for deltakelse i viktige tekstkulturer:

– Medborgerskap innebærer retten til å hevde egne meninger og retten til å kunne forstå offentlige tjenestetilbud, men også plikten til å utvikle forstå og ytre seg på relevante måter

Se også Kjell Lars Berge for mer om retorisk medborgerskap

Utdanningsmål: Ta kvalifiserte, overveide og etiske valg i enhver situasjon (ytringsnvå & situasjon)

Språksyn: Dialogisk, mening, samhandling, kommunikasjon > språk/ord, makt og fordeling av ressurser, kontekst og situasjonelle forhold som påvirker

Overordnet fokus: Tolkebrukernes plikter & rettigheter – både privat og offentlig part. Informasjonsplikt retten til å være et handlende subjekt i møte med det offentlige

Metoder: Formative, refleksjon, samhandling i læring, kollegaevaluering, erfaringsbasert

TRAMIG: *For mye fokus på tolken?*

MHT. TRAMIG PROSJEKTET?

TRAMIG:

Skal man i norsk kontekst drive opplæring med *nyankomne* flyktninger og immigranter for å sette dem til å utføre tolke- eller språktjenester?

Nei

Pedagogisk måloppnåelse for prosjektet?

Personlig: Prosjektet trigger mange ideer og videreføring av utprøvde undervisningsopplegg klare for «eksport» (øvelser ved bruk av elektroniske hjelpemidler – pc/telefon)